

3186

REPUBLIČKI ZAVOD ZA ZAŠTITU PRIRODE SR SRBIJE

POSEBNA IZDANJA

Knj. 2.

RAD I PROBLEMI VASPITANJA
ZA PRAVILAN ODNOS
PREMA OKOLINI U SFRJ

Dr DUŠAN B. ČOLIĆ

direktor Zavoda za zaštitu prirode
SR Srbije, Beograd

Dipl. biol. VLADIMIR ĐORĐEVIĆ

savetnik Zavoda za osnovno obrazovanje i obrazovanje nastavnika
SR Srbije, Beograd

Dr SLOBODAN STAJIĆ

predsednik Savezne podružnice za zaštitu prirode
Jugoslavije, Beograd

BEOGRAD

1972.

SADRŽAJ

Uvod	1
Predškolsko obrazovanje	3
Školsko obrazovanje	4
Osnovna škola	4
Srednje škole	6
Više i visoke škole	8
Obrazovanje nastavnog kadra	9
Vanškolsko obrazovanje	11
Osvrt na sadašnje stanje obrazovanja za pravilan odnos prema okolini	15
Uslovi za rad na obrazovanju za pravilan odnos prema okolini u nastupajućem periodu	16
Literatura	64

CONTENTS

Introduction	19
Preschool Education	21
School Education	22
Elementary School	22
Secondary School	23
Advanced School and University	24
Training of the Teaching Staff	25
Extramural Education	27
Review of the Present Situation in Environmental Education	30
Conditions for Environmental Education in the Immediate Future	31
References	64

UVOD

Rad na vaspitanju i obrazovanju za pravilan odnos prema okolini i za njeno održanje i zaštitu u većini republika Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije nema tradicije. Zbog toga je taj rad još uvek daleko od toga da se može nazvati potpunim i dovoljnim, nesistematski je, nesveobuhvatan i dosta je siromašan po formama i metodama. Iz tih razloga, u odnosu na stanje okoline, na njeno održanje, zaštitu i unapređenje postoji niz ozbiljnih problema. Za njihovo rešavanje, pored toga što kod širokih krugova građana ne postoje dovoljno izgrađene navike za uzdržavanje od najrazličitijih gestova kojima se degradira i naružava okolina, teškoću predstavlja i to, što i kod mnogih društvenih institucija i organizacija, a naročito privrednih, odnosno kod odgovornih ljudi u njima, nema dovoljno razumevanja za sadržaj i rad na zaštiti okoline.

Sve do poslednjeg rata, u Jugoslaviji, može se reći, da niko nije ni pomišljao na potrebu sistematskijeg društvenog obrazovanja za zaštitu okoline. Tek po oslobođenju zemlje i uspostavljanju socijalističkih društvenih odnosa, posle donošenja prvih zakona o zaštiti prirode i drugih zakonskih odredaba koje su regulisale pojedine vidove ove materije, osnivanja posebnih specijalizovanih institucija za zaštitu prirode i sprovođenja drugih mera i stvaranja drugih mogućnosti do kojih je došlo u novim uslovima, bilo je moguće efikasnije pokrenuti rad na širem društvenom obrazovanju za pravilan odnos prema okolini i za njenu zaštitu.

Već prvi koraci u radu na aktivnoj zaštiti prirode pokazali su da se u ovom pogledu ne može mnogo učiniti ako najširi krugovi društvene zajednice nisu u dovoljnoj meri upoznati sa tekućim stanjem prirodne sredine, sa problemima i opasnostima koje proizilaze iz takvog stanja, sa neophodnošću pravilnog i racionalnog odnosa prema prirodnoj sredini i njenim izvorima, kao i sa načinima aktivnog rada na održanju prirodne sredine i njenoj zaštiti za čoveka i društvenu zajednicu. Zbog toga se među prvim zadacima postavilo pitanje utvrđivanja i uvođenja jednog što sistematskijeg programa rada na vaspitanju najšireg stanovništva za pravilan odnos prema okolini. Razumljivo, pošto se radilo o jednom potpuno novom, velikom poduhvatu i sa masovnim subjektom, to se moralo početi praktično sasvim ispočetka.